

MATICHON INFORMATION CENTER		Subject Heading :	
Source :	สยามรัฐ	53333933	
Date :	22 ส.ย. 2553	Page :	8
		No :	

‘หมอเดินคอย’รักษาชาวไทยภูเขา เทิดพระเกียรติฟ้าหญิงจุฬาภรณ์ฯ (ตอน 1)

๑ อารีรัตน์ แซ่ตั้ง
Sr0452@yahoo.com

นับจากวันนี้อีก 12 วัน ก็จะตรงกับวันที่ 4 กรกฎาคม นอกจากเป็นวันหยุดพักผ่อนของคนทำงานแล้ว ยังเป็นวันที่มีความสำคัญกับพสกนิกรชาวไทย กล่าวคือวันที่ 4 กรกฎาคมที่กำลังจะมาถึงนี้เป็นวันคล้ายวันประสูติในสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ในวันสำคัญนี้เองหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน จัดกิจกรรมเทิดพระเกียรติขึ้นมากมาย หนึ่งในกิจกรรมที่จะกล่าวในวันนี้ คือโครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ พอ.สว. เดินเท้า หรือเรียกภาษาชาวบ้านว่า “แพทย์เดินเท้า” หรือ “หมอเดินคอย” นั่นเอง

กิจกรรม “แพทย์เดินเท้า” มูลนิธิแพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (มูลนิธิ พอ.สว.) ได้ดำเนินการมาแล้ว 2 ครั้ง ครั้งแรกระหว่างวันที่ 15-22 สิงหาคม 2552 ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 31 มกราคม-5 กุมภาพันธ์ 2553 ซึ่งออกหน่วยตรวจในพื้นที่อำเภอแม่ก้อย จังหวัดเชียงใหม่ ในแต่ละครั้งมีอาสาสมัคร พอ.สว. ได้แก่ แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่งานสาธารณสุข พนักงานผู้ช่วยเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย และผู้ประสานงาน เข้าร่วมปฏิบัติงานเป็นอย่างดี

ครั้งนี้ (ครั้งที่ 3) ก็เช่นเดียวกัน นอกจากได้รับความร่วมมือจากอาสาสมัคร พอ.สว. จากทั่วทุกสารทิศตั้งแต่เหนือจดใต้ มีทั้งแพทย์อาสาจากโรงพยาบาลนราธิวาสราชนครินทร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย โรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลกลาง โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ โรงพยาบาลเมืองนะเข็งเทรา โรงพยาบาลบ่อเกลือ จังหวัดน่าน โรงพยาบาลแม่ก้อย ตลอดจนแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ และราชบุรี

ในครั้งนี้อย่างมีความพิเศษคือ เป็นการออกปฏิบัติงานเพื่อเทิดพระเกียรติ เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันประสูติสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ที่กำลังจะมาถึง ในวันที่ 4 กรกฎาคม อีกด้วย

การออกปฏิบัติงานภารกิจ “แพทย์เดินเท้า” ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 6-12 มิถุนายนที่ผ่านมา ยังคงออกตรวจในพื้นที่อำเภออมก๋อย แต่เป็นคนละตำบลกับครั้งที่ 1 และ 2 โดยในครั้งนี้ออกตรวจ 2 ตำบล คือ ตำบลสบโขง และตำบลนาเกียน แบ่งบุคลากรออกเป็น 4 สาย สายที่ 1 และ 2 ไปตำบลสบโขง สายที่ 3 และ 4 ไปตำบลนาเกียน ซึ่งในแต่ละสายนั้นแยกย้ายรักษาราชการในหมู่บ้านต่างๆ

ย้อนกลับมาถึงที่มาที่ไปของโครงการ “แพทย์เดินเท้า” เลียนย่อว่าเหตุผลที่เกิดโครงการนี้ขึ้นเพราะอะไร เหตุผลหนึ่งคือ โรคภัยไข้เจ็บ หากจะเกิดขึ้นก็ไม่ว่าจะมีใครห้ามได้หรือไม่อีกความหมาย

หนึ่งคือ เกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับคนทุกเพศทุกวัย ไม่เว้นแม้แต่คนวัยคนจน เกิดขึ้นในทุกๆ ที่ทุกเวลาแบบไร้พรมแดน

ในที่ที่เจริญด้วยวัฒนธรรม สะดวกสบายในการเดินทาง ครบครันด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย อาหาร น้ำ มีไว้ใช้อุปโภคบริโภคอย่างสมบูรณ์พูนผล ก็ไม่วายที่จะมีผู้คนที่ล้มป่วย ในเวลาเดียวกันพื้นที่ที่ห่างไกลความเจริญ ไฟฟ้าไม่มี น้ำไม่พอใช้ สาธารณสุขขั้นพื้นฐานยังไม่มีเพียงพอและได้มาตรฐาน ผู้คนก็สามารถเจ็บป่วยและให้กำเนิดทารก ได้เช่นเดียวกันกับประชาชนที่อยู่ในเมืองศิวิไลซ์

ข้อแตกต่างระหว่างคนสองกลุ่มย่อมมีแน่นอน ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเมืองที่เจริญแล้ว เมื่อเจ็บป่วยย่อมได้รับ

โอกาสเข้าถึงการรักษาได้มากกว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นทุรกันดาร

ตัวอย่างที่พิสูจน์คำกล่าวข้างต้นนั้น มีอยู่ที่ ตำบลสบโขง อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ หลังจากที่ผู้เขียนได้ไปสัมผัสมากับตัว มีโอกาสได้เดินเท้าไปกับคณะแพทย์อาสาเข้าไปรักษาชาวบ้านที่ด้อยโอกาสด้านการรักษาพยาบาลเนื่องจากขาดบุคลากรทางการแพทย์และห่างไกลจากโรงพยาบาลระดับอำเภอ

ถึงแม้ว่าบนดอยจะไม่มีโรงพยาบาลตั้งอยู่ แต่ก็มีสถานเอนกมัยทดแทน ในสถานเอนกมัยมียาบางที่มีเตียงให้ผู้ป่วยพักฟื้น แต่สิ่งที่ขาดแคลนเหมือนกันคือแพทย์ ความหมายก็คือไม่มีผู้วินิจฉัยตรวจรักษาโรคนั่นเอง นี่คือการประเมินปัญหาสำคัญ ว่าถ้าเจ็บป่วยขั้นรุนแรงจะท้ออย่างไร คำตอบที่ได้จากการพูดคุยและสังเกตการณ์ คือ รักษาตามภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้สมุนไพรบ้าง รักษาด้วยหมอมือบ้าง ขึ้นอยู่กับความเชื่อศรัทธาของแต่ละคน แต่มีจำนวนไม่น้อยที่ไว้วางใจแพทย์แผนปัจจุบันเข้ามาขอรับยารักษาโรคทั่วไป เช่น ยาลดไข้ บรรเทาปวด และขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

ผู้ป่วยบางรายที่มีอาการรุนแรง เช่น ตาบอด โรคหัวใจ โรคเบาหวาน หรือแม้กระทั่งให้กำเนิดบุตร บางรายรักษากับหมอผี บางรายรักษาตามภูมิ

ปัญญา บางรายเดินทางไปรักษากับหมอที่โรงพยาบาลในตัวอำเภอ ซึ่งถ้าเป็นฤดูร้อนฤดูหนาวไม่มีปัญหา ถึงแม้ต้องเดินทางข้ามเขาหลายลูกเพื่อเข้ารับการรักษาก็ตามที

แต่ถ้าในฤดูฝนแล้วแม้กระทั่งเดินก็ยังลำบาก ส่วนรถไม่ต้องพูดถึง ที่กล่าวเช่นนี้เพราะสภาพถนนหนทางเป็นเส้นทางลัดเลาะไหลเขา มีความเสี่ยงสูง หากเดินไม่ดีหรือเกิดอุบัติเหตุอาจลื่นตกเหว ส่งผลถึงชีวิต ดังนั้น โอกาสทางการรักษา

ในช่วงฤดูฝนของชาวบ้านจะเป็นไปด้วยความลำบาก ตัวอย่างเช่น ถ้าจะคลอดลูกในฤดูฝนจะต้องพึ่งพาหมอต้าแยที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเป็นผู้ทำคลอดให้ ส่วนผู้ป่วยที่ป่วยด้วยโรคร้ายแรงก็ต้องอดทนทนทุกข์กับโรคภัยที่รุมเร้า ด้วยสภาพการคมนาคมขนส่งที่แสนทุรกันดาร หรือเรียกอีกอย่างว่าตัดขาดจากโลกภายนอกนั่นเอง

เหตุการณ์ที่ร้ายยาวหลายย่อนี้ที่เกิดขึ้นบนดอยต่างๆ มานานมากแล้ว และยังมองไม่เห็นว่ารัฐจะมีหนทางอย่างไรในการลดช่องว่างหรือกระชับเส้นทางการคมนาคมหรือให้ประชาชนได้เข้าถึงและมีโอกาสทางการรักษาพยาบาลอย่างถูกต้องและรวดเร็ว

ด้วยพระราชหฤทัยในสมเด็จพระเจ้าที่ทรงห่วงใยราษฎรในเขตท้องที่ทุรกันดาร เรื่องการรักษาสุขภาพอนามัย จึงทรงริเริ่มจัดตั้งมูลนิธิ พอ.สว. ขึ้น เพื่อตรวจรักษาราษฎรในถิ่นทุรกันดารที่เจ็บไข้ได้ป่วย

โครงการ “หน่วยแพทย์เคลื่อนที่ พอ.สว.เดินเท้า” นี้ก็เช่นเดียวกัน เกิดขึ้นเพื่อสนองพระราชปณิธานสมเด็จพระเจ้าและในครั้งที่ 3 นี้ ยังมีความพิเศษ คือจัดขึ้นเพื่อเทิดพระเกียรติเนื่องในโอกาสวันคล้ายวันประสูติสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี

ซึ่งปัจจุบันพระองค์ยังทรงเป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์มูลนิธิ พอ.สว.ด้วย

นี่เป็นเพียงเกริ่นนำแบบคร่าวๆ ก่อนจะเข้าสู่รายละเอียดของโครงการ “หมอเดินเท้า” ครั้งที่ 3 อย่างจริงจัง ส่วนจะมีใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ปัญหาและอุปสรรคกว่าจะเดินเท้าเข้าไปรักษาชาวบ้าน คณะหมอและผู้ร่วมเดินทางจะต้องเผชิญกับอะไรบ้าง สิ่งที่ได้พบเห็นและเรียนรู้เป็นอย่างไรจะได้รายงานให้ทราบต่อไปในตอนหน้า

